

Richardus. Inde gradu functus est pre consortibus unctus
Presul Richardus vir mitis et ad mala tardus
etc.

Sic miserando tamen ut quod dedit auferat. Amen.

Hic uir timuit ne Nigellus Wireker monachus succederet ad
Archiep^{atum} Cant. post Richardum.

Baleus de eo scribit, p. 245.

See Wright's *Satirical Poets of the twelfth century*, Rolls Series I 153.

288. ALANI CANTUAR. EPISTOLAE.
GESTA SALVATORIS.
INFANTIA SALVATORIS, ETC.

} O. II
} T. James 216

Codex membranaceus in 4to, a diversis scriptoribus et diversis temporibus exaratus, in quo continentur,

1. Alani prioris ecclesie Christi Cantuarie epistolae ad Henricum III. ad regem Francie et alios; praesertim de translatione corporis Thomae Becket; — et ad Baldwinum archiepiscopum de iure et potestate sedis metropolitanae in episcopum et sedem Roffensem, nempe quod episcopus Rossensis in capitulo ecclesie Cantuarie eligi debet, ibique spiritualia et temporalia a manu archiepiscopi accipere; et quod monachi Roffenses mortuo episcopo suo baculum ejus pastorem apud Cantuariam portare tenentur, — item una vel altera epistola ad Alanum.

Vellum, 9⁹/₁₀ × 7³/₁₀, ff. I + 124 + I, several volumes of cent. xii–xiii.

Collation: I flyleaf, I¹⁰ (wants 10) | 2²–4⁸ | 5⁴ | 6¹⁴ (14 canc.) 7¹⁴ 8¹²–10¹²
11⁸ 12² | 13¹⁰ 14⁴, I flyleaf.

From Christ Church, Canterbury, *Anc. Libr.*, p. 118.

On the flyleaf (xiv):

Liber N. de Sandwyco. In quo scilicet(?) hec uolumina continentur.

(1) [Epp. Alani Prioris, etc.: added xvi.]	(2) Liber de officiis ecclesiasticis.
(3) Euangelium Nazareorum.	(4) Infancia Saluatoris.
(5) Liber Asenech.	(6) Item liber Methodii (over erasure).

Other articles added xvi. f. i b blank. N. de Sandwich was Prior 1255–1280.

In the old catalogue the contents are thus given :

Liber offic. eccl.	Methodius.
Glose super Osee.	Proph. Hildegardi(s).
Infancia Saluatoris.	Epp. Frederici Imp.
Euang. Nazareorum.	Libellus qualiter Tartari inuaserunt regna Christianorum.
Asseneth.	

Contents:

I. 1. 30 lines to a page. Cent. xiii(?) early, in a fine hand.

Alani Epistolae.	1. Philippo...francorum regi I, f. 1.	
	2. Alanus...priori Wintonie, f. 1 b.	4. Henrico regi anglorum, f. 2 b.
	3. B. Cant. archiep., 2.	5. Benedicto abb. de Burgo, 3.

2. Tractatus de officiis ecclesiasticis.
3. Alius tractatus ejusdem, *ut videtur*, argumenti.
4. Gesta salvatoris Domini nostri Iesu Christi, quæ invenit Theodosius magnus imperator in Ierusalem in pretorio Pontii Pilati in codicibus publicis.

6. Roberto de hardres, f. 3 <i>b</i> .	11, 12. Iohanni Lugdun. archiep. f. 7 <i>b</i> , 8 <i>b</i> .
7, 8. Benedicto abb., 4 <i>b</i> , 5.	13. Mag. G. cardinali, 9.
9. Alano Iohannes prior Winton., 5 <i>b</i> .	14. Domino Cantuariensi, 9 <i>b</i> .
10. Asino illi S. Petri de Burgo, 6 <i>b</i> .	
- Edited in 1846 by J. A. Giles, from this, the only MS.: reprinted in *P. L.* CXC 1475.

II. Double columns of 45 lines in a fine small hand of cent. xiii.

2. No title: probably a sermon.
 Est tempus luctus et pene. Item hec tempora considerantur
 secundum *iiii*^{or} principales diei partes . . . . . f. 10
 Rubric: De eccl. off. sec. Ieronimum 10
 Hec autem officia ordinavit b. Ieronimus ad petitionem damasi
 pape.
 The next section is: De officiis in aduentu domini.
 Incipientes ab aduentu de ecclesiasticis officiis per anni circulum
 in duobus canendum esse dicimus circa illa ne coacte fiant et
 indiscrete 10
 Ends 33 *a* after Dom. XXIII (post Pent.).
 De officio eccl. distincte egimus per totum anni circulum
 —Domine ne in furore cantatur quia quod dauid prophetavit
 apostolus predicavit.
 33 *b* blank.

III. Double columns of 47 lines. Cent. xiii.

3. Expositio missae (Remigius of Auxerre) cf. CLXXVII 455 34
 In uirtute sancte crucis
 —ex inde uita eterna. expl. hic exp. canonis.
 Hec sententia de vii ordinibus clericorum . . . . . 36 *b*
 Postquam duo discipuli uenerunt de (e)maus . . . . . 36 *b*
 Simile est regnum celorum homini negotiatori 37
 Quandoque boni sicus moriuntur 37
 (Materials for sermons?)
 37 *b* blank.

IV. 26 lines to a page: a large black hand of cent. xiii.

4. Title in lower margin 38
 [Gregorius turonensis in gestis francorum de passione et resur-
 rectione domini Ihesu refert hec.]
 Apprehensus autem ioseph cum aromatibus
 —quod non ad eum primitus aduenisset.
 [S. Augustinus in sermone de sancto sabbato pasche dicit]
 Attonite mentes obstupuere tortorum
 —per lignum ditati sumus per lignum euertimur.

5. Alius tractatus ejusdem farinae.

6. Libellus de infantia salvatoris nostri et de ejus cognatis Ioachimo Anna, et de miraculis virginis Mariæ, &c.

Ad finem, "Hæc omnia Thomas Ismaelita ego scripsi."

In margin: Inc. gesta saluatoris d. n. I. C. que inuenit
Theodosius magnus imp. in Ierusalem in pretorio poncii
pilati in codicibus publicis . . . . . f. 38 b

Factum est in anno uicesimo tercio imperii tyberii

—Istum nouimus Ihesum fabri filium de uirgine.

With f. 39 a new hand begins afresh.

Audistis fratres karissimi que acta sunt sub pontio pilato presidi
temporibus tiberii cesaris. Ego enneas hebreus primus legis
doctor perscrutans diuinitatem legis scripturarum d. n. I. C.

With Tischendorf's *second* text of the Descensus, *Ev. Apocr.*
p. 417, ending:

—Hec sunt testimonia carini et leutii fratres karissimi de
christo dei filio que sanctis suis gessit apud inferos cui
omnes agamus laudes cui honor et gloria per immensa
seculorum sec. Amen.

5. Vindicta Saluatoris (Tisch., p. 471) . . . . . 54 b

In diebus tiberii cesaris tetraharcha sub poncio pilato traditus
fuit Ihesus a iudeis

—baptizatus est et domus eius tota. In nomine d. n. I. C.
cui honor et gloria et imperium in sec. sec. Amen.

Apostolus dicit. Nolite inebriari uino in quo luxuria 60

—sicut equus et mulus quibus non est intellectus.

Nos (Uos) inquam conuenio o iudei qui usque in hodiernum
diem negastis filium dei . . . . . 60 b

This disputation against the Jews is frequently found as an
appendix to the *Gesta Saluatoris* in a certain family of MSS.
Ends 65 b mundi huius principe. Nostri hodie ac semper hic
et ubique dignatus miserere.

This copy has been examined by Dr E. v. Dobschütz for his
forthcoming edition of the *Acta Pilati*.

6. The first page in the hand of f. 38.
Libellus de infantia Saluatoris d. n. I. C. . . . . 65 b

Ex ioachim cleopha saloma iii anna marias (5 lines).

Inc. prologus (Tisch., pp. 111, 112).

Anna et emeria sorores fuerunt. De emeria nata est elizabeth

—Ex hac nati sunt Iacobus maior et Ioh. euuangelista.

With f. 66 another hand (perhaps that of ff. 39–65) begins in
columns of 35 lines.

Inc. capitulum cromatii elodori episcoporum Joronimo presbitero
(Tisch., p. 51). 66

Hortum marie uirginis et natiuitatem, etc.

—credideris recipere f.....

Capitulum Jeronimus cromatio et eliodoro.

Dominis sanctis

—obedientiam peruenire.

7. Historiæ quædam fabulosæ, *quarum titulos recensere haud operæ pretium.*
 8. Liber de Asenech et quomodo Joseph duxit eam in uxorem.

In diebus illis. Erat uir in israel nomine ioachim . . . f. 66 b
 —claritas dei resplendebat super eum. cui sit omnis laus
 et gloria in sec. sec. Amen.

So far the *Liber de infantia* (Ps. Matthew of Tischendorf) proper.
 Here follow three chapters which in Tisch. (p. 164) precede
 the gospel of Thomas as here . . . . . 78 b

a. Cum facta fuisset conturbatio quando requisitio facta fuit
 ab herode de d. n. I. C. (Flight into Egypt. Jesus eats
 ears of corn, makes a salt fish swim.)

b. Et deambulauit Ihesus cum maria (22 sparrows fall into a
 schoolmaster's lap).

c. Et hoc facto magister cepit eum proicere de ciuitate (return
 to Nazareth)
 et dedit gratias deo qui dedit ei talem intelligentiam et
 quia inuenit gratiam coram d. d. Amen.

A text of the Gospel of Thomas follows (Tisch., p. 167) . . . 79

Gloriosum est enarrare thomam ismaelitam t'aplōs domini.
 Intelligite ergo omnes fratres carissimi sig(na) que fecit
 Ihesus quando fuit in ciuitate nazareth quod est primo
 capitulo. cum autem esset Ihesus v. annorum facta est
 pluuiâ etc.

—omnes qui uidebant eum glorificabant deum patr. omnip.
 qui est bened. in sec. sec. Amen.

Hec omnia thomas ismaelita ego scripsi

—filius dei in uniuerso orbe terre. Ipsum decet omnis
 gloria et honor in sempiternum. qui uiuis et regnas deus
 per omn. sec. sec. Amen.

Story of the Cross 82

Post peccatum ade

—usque ad mortem. Cui est laus et honor et imperium
 per omn. sec. sec. Amen.

Cf. nos. 66, 275, etc. Ed. W. Meyer, *Abh. bayer. Akad.* xvi,
 iii, 131.

7. A collection of stories (33) . . . . . 84 b

De S. Bernardo. de caseo. de simia...de baldewino archiep.
 ...de Mag. Roberto (de Chartres)...de quodam Robineto (a
 goblin)...De Gillebochat (quidam priuatus demon Gillebochat
 dictus)...The last De Thaide.

8. Liber de asenech et quomodo ioseph duxit eam in uxorem . . . 88

Et factum est in primo anno.

This is the complete Latin text: published by Batiffol, *Studia
 Patristica*, in a text furnished by me from this MS. and no. 424.

—nuncupatus est pater eius in terra egypti.

Poem to the Virgin. The first lines spaced for music, which
 is not filled in. 97

Hominum salue saluatric uirgo mater filia
 Hostis sola subiugatrix lucis ostiaria
 ...fac nos tecum liberos et prosperos.

9. Liber Methodii martyris de initio seculi et fine, &c.
10. Prophetia Hildegardis.
11. De Tartaris e Jordano Minorita et aliis.
12. Frederici imperatoris epistolæ duæ ad Anglos contra papam.
13. Gravamina Anglorum adversum potestatem papæ.

	Poem on the corruption of the Church. Space left for music as before	f. 98
	In cauernis macerie trahit suspiria	
	Columba multipharie gemens et anxia	
	Ends: O O cui cuncta seruiunt uide culia (? ciuilia)	
	tua scit clemencia scit et anglia quod ita despiciunt.	
	Amen.	
9.	Prol. In nomine Christi inc. liber methodii ep. ecclesie pater- ensis etc.	98 b
	—in opusculis suis collaudauit.	
	Text. Sciendum namque est nobis	
	—eripere dignetur qui etc. Expl. l. meth. martiris.	
	Also in 59. 12; 66. 26; 275. 6; 404. 2, etc.	
10.	De propheta hildegardis	101 b
	Inc. epistola b. hildegardis de re operto iuxta <i>pinguam</i> de futura tribulatione clericorum et de uero tempore. De uiuente luce audiui uocem.	
	—in confortissima vi rectitudinis persistent.	
	Cf. 107. 9.	
	Cum inter reges orbis et principes affinitas	103
	—a quibus expectare debeamus consilium et a quibus sit cauendum. Dat. etc.	
	Cf. 404. 5, etc.	
	Verses on Evangelium: on the Church (Fata monent) etc.	104
11.	De facto tartarorum uobis scribo	104
	—sarracenorum subuertuntur. Dat. a. d. m ^o cc ^o xxx ^o ix ^o .	
	<i>Hæmizis</i> in Christo fidelibus uniuersis...fr. Iordanus	104 b
	—sed in deo est uictoria.	
	Dilecto...principi barban'. H. dei gr. land'g'e comes palatinus	105
	—non est audita a primo tempore christianitatis.	
	Hos phalangus tartarorum orbis imperator	105 b
	—Datum in castris iuxta ingens flumen danubium.	
	Honorius papa uolens scire terram sarracenorum	105 b
	—Isti rumores uenerunt parisiis in crastino s. petri.	
12.	Fredericus d. g. romanorum imp.	106 b
	Et si cause uestre iusticiam	
	—dilectio uestra credat. Dat. taurini ii ^o Aug. iii indic- tionis.	
	F. d. g. etc. Illos felices describat antiquitas	108 b
	—diligentiam adhibere.	
13.	Conqueritur regnum angl. ex eo quod dominus papa non est contentus	109 b
	—et penitus lacerantur.	
	110 is blank. An erasure and old pencil notes on the verso.	

14. Visiones quædam et narrationes de captivitatibus Israelis, et alia historica.—
Nullo ordine et imperfecta.

“Liber N. de Sandwico.”

V. Double columns of 32 lines. Cent. xii, in a very pretty hand.

14. Notes apparently taken from a gloss or commentary on the books of Kings (Chron.?), Tobit, Judith, Esther, Daniel, Maccabees . . . . . f. III

Ozia lepra percusso in fronte quia intrauit sancta sanctorum.
...Tempore mananeel (Menahem) uenit phul rex assyriorum cum exercitu (was deceived with brazen calves instead of golden ones).

Ends imperfectly (last page partly obliterated) on 2 Macc. 1 with the story of Nehemiah and the sacred fire.

On the flyleaf xv:

Virgo parens vixit sexaginta tribus annis

Quatuor atque decem fuit in partu benedicta.

Also Johannes Elham supprior huius eccl. sacrosancte.

289. AUGUSTINI QUAEDAM.

IVO CARNOTENSIS.

HUGO DE S. VICTORE.

BRUNO SIGNIENSIS.

O. 10

T. James 215

Codex membranaceus in 4to, seculo xii scriptus, in quo continentur,

1. Aurelii Augustini doctoris Hipponensis de doctrina christiana lib. iv. fol. 5.
2. Ejusdem disputatio contra Felicianum hereticum, p. 195.

Vellum, 10 × 6½, ff. 2 + 239, 26 lines to a page. Cent. xii, very finely written by two scribes. 2 fo. assecutos.

Collation: a² 1⁸–30⁸ (wants 8): old pagination incorrect but used here.

On the lower part of f. i, a list of contents in tall narrow capitals. Not unlike those in no. 253.

Above this:

Retractatio libri de natura et gratia.

Contents:

ff. i b, ii blank.

1. Sententiae b. Aug. de Libro Retractationum . . . . . p. 1

Libros de doctrina christiana.

Text. Sunt precepta quedam (XXXIV 15) 2

—facultate disserui.

p. 194 blank.

2. Aur. Aug. doctoris disputatio inc. contra Felicianum hereticum (XLII 1157) 195

Extorsisti mihi dilectissime fili

—retribuere mercedem. Expl. Lib. Disp. b. Aug. Ep. et

Felic. heret. de trinitate (red).